

۲۱۸۶۸۸۱

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقد سروش در کف صراف وحی و هوش

عیارسنجی پندارهای دکتر عبدالکریم سروش دربارهٔ وحی و قرآن

دروس:

هادی نجفی

به قلم:

سید مرتضی سجادی

انتشارات چتر دانش

سرشناسه	: نجفی، هادی، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: نقد سروش در کف صراف وحی و هوش: عیارسنجی پندارهای دکتر عبدالکریم سروش درباره وحی و قرآن / دروس هادی نجفی؛ به قلم سیدمرتضی سجادی.
مشخصات نشر	: تهران: چتر دانش، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۴۷۸-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۹۳] - ۲۹۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: عیارسنجی پندارهای دکتر عبدالکریم سروش درباره وحی و قرآن.
موضوع	: سروش، عبدالکریم، -۱۳۲۴ -- دیدگاه درباره وحی و الهام
موضوع	: سروش، عبدالکریم، -۱۳۲۴ -- دیدگاه درباره وحی قرآنی
موضوع	: سروش، عبدالکریم، -۱۳۲۴ -- دیدگاه درباره قرآن
موضوع	: Surush, Abd al-Karim -- Views on the Qur'an
موضوع	: سروش، عبدالکریم، -۱۳۲۴ -- نقد و تفسیر
موضوع	: وحی - اسلام
موضوع	: Revelation - Islam
شناسه افزوده	: سجادی، سیدمرتضی، ۱۳۵۹-
رده بندی کنگره	: BPT۲۲۰/۳
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۵۳۱۷۷
وضعیت رکورد	: فیبا

نام کتاب	: نقد سروش در کف صراف وحی و هوش عیارسنجی پندارهای دکتر عبدالکریم سروش درباره وحی و قرآن
ناشر	: چتر دانش
دروس	: هادی نجفی
به قلم	: سید مرتضی سجادی
نوبت و سال چاپ	: دوم - ۱۴۰۳
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۴۷۸-۴
قیمت	: ۲۵۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینری جاوید (اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

فهرست

۷	پیشگفتار.....
۹	مقدمه محرز.....
۱۱	فصل اول: بررسی پندارهای دکتر سروش در باب وحی.....
۱۳	اشاره.....
۱۵	پندار اول: آیا وحی، تجربه دینی است؟.....
۱۵	چیستی تجربه دینی.....
۱۶	تفاوت تجربه دینی با تجربه عرفانی.....
۱۸	آیا تمام تجربه‌های دینی، هسته و محوری مشترک دارند؟.....
۱۸	نظریه‌ای دیگر در باب تجربه دینی.....
۱۸	تقریر شبهه.....
۲۱	منشأ تجربه دینی دانستن وحی.....
۲۲	دیدگاه روشنفکران مسلمان درباره تجربه دینی.....
۲۳	۱. محمد رشید رضا.....
۲۳	۲. علامه محمد اقبال لاهوری.....
۲۷	۳. دکتر عبدالکریم سروش.....
۳۱	نقد نظریه تجربه دینی.....
۳۲	خاستگاه تجربه دینی دانستن وحی.....
۳۳	علت تجربه دینی دانستن وحی از منظر دین پژوهان مسیحی.....
۳۶	چرا نمی‌توان وحی قرآنی را نوعی تجربه دینی دانست؟.....
۳۷	تفاوت تجربه دینی با وحی.....
۳۹	تکلم خداوند با بندگان برگزیده.....
۴۰	توضیحی دیگر درباره خاستگاه تجربه دینی دانستن وحی.....
۴۱	جایگاه عقل از دیدگاه قرآن.....
۴۲	جایگاه عقل از دیدگاه روایات.....
۴۴	رویکرد عقل‌ستیزانه در مغرب‌زمین.....
۴۴	لوازم تجربه دینی دانستن وحی.....

- دیگر تفاوت‌های وحی قرآنی با تجربه دینی ۴۵
- تفاوت ماهوی وحی با تجربه دینی ۵۰
- نامعتبر بودن تجربه دینی برای تجربه‌کننده ۵۱
- نقدها و اشکالات دیدگاه دکتر سروش در باب تجربه دینی ۵۳
- اشکال اول ۵۳
- اشکال دوم ۵۵
- اشکال سوم ۵۸
- اشکال چهارم ۵۸
- اشکال پنجم ۵۹
- اشکال ششم ۶۰
- نتیجه پایانی فصل ۶۲
- فصل دوم: بررسی پندارهای دکتر سروش در باب قرآن کریم ۶۵
- اشاره ۶۷
- پندار دوم: آیا زبان قرآن، زبانی نمادین و رمزگونه است؟ ۶۹
- پندار سوم: آیا قرآن به زبان قوم نازل شده است؟ ۷۵
- توضیح اجمالی دیدگاه دکتر سروش ۷۷
- ذاتی و عرضی در دین ۸۲
- مراد دکتر سروش از ذاتی و عرضی در دین ۸۸
- نکاتی در باب نسبت بین ذاتی و عرضی در دین از منظر دکتر سروش ۹۰
- نکته اول ۹۰
- نکته دوم ۹۰
- نکته سوم ۹۱
- نکته چهارم ۹۱
- نکته پنجم ۹۲
- نکته ششم ۹۲
- نکته هفتم ۱۰۴
- نکته هشتم ۱۰۸
- نکته نهم ۱۱۱
- نکته دهم ۱۱۳
- نکته یازدهم ۱۱۵
- جمع‌بندی سخنان دکتر سروش در بحث ذاتی و عرضی در دین ۱۱۷
- چند مطلب در بحث ذاتی و عرضی در دین ۱۱۸

۱۱۸.....	مطلب اول.....
۱۱۹.....	مطلب دوم.....
۱۲۰.....	مطلب سوم.....
۱۲۵.....	قرائن سه‌گانهٔ دکتر سروش و اشکالات آنها.....
۱۲۵.....	قرینهٔ اول: شرطیات کاذبهٔ المقدم.....
۱۳۷.....	اشکال اول.....
۱۳۸.....	اشکال دوم.....
۱۴۱.....	اشکال سوم.....
۱۴۱.....	اشکال چهارم.....
۱۴۲.....	اشکال پنجم.....
۱۴۴.....	اشکال ششم.....
۱۴۶.....	اشکال هفتم.....
۱۴۷.....	اشکال هشتم.....
۱۴۸.....	اشکال نهم.....
۱۴۹.....	اشکال دهم.....
۱۵۲.....	اشکال یازدهم.....
۱۵۳.....	قرینهٔ دوم: تعالیم قرآن، پاسخ به سؤالات مردم عصر پیامبر ﷺ.....
۱۵۳.....	اشکال دوازدهم.....
۱۵۴.....	اشکال سیزدهم.....
۱۵۵.....	اشکال چهاردهم.....
۱۶۰.....	اشکال پانزدهم.....
۱۶۳.....	قرینهٔ سوم: زبان قوم بودن قرآن.....
۱۶۳.....	اشکال شانزدهم.....
۱۷۳.....	لوازم باطل نظریهٔ زبان قوم بودن قرآن.....
۱۷۳.....	لازمهٔ اول.....
۱۷۷.....	لازمهٔ دوم.....
۱۷۹.....	لازمهٔ سوم.....
۱۸۰.....	لازمهٔ چهارم.....
۱۸۵.....	پاسخ به شواهد قرآنی دکتر سروش.....
۲۰۸.....	بن‌دار چهارم: آیا قرآن رؤیاهای پیامبر ﷺ است؟.....
۲۱۰.....	توضیح اجمالی نظریهٔ رؤیاهای رسولانه.....
۲۱۲.....	علل طرح نظریهٔ رؤیاهای رسولانه.....
۲۱۲.....	۱. پریشانی در ساختار قرآن.....

- ۲۱۳..... ۲. تناقضات قرآن.....
- ۲۱۶..... آیا قرآن کریم رؤیاهای رسولانه است؟.....
- ۲۲۶..... نقد اجمالی نظریه رؤیاهای رسولانه.....
- ۲۳۰..... شواهد کلی دکتر سروش بر نظریه رؤیاهای رسولانه.....
- ۲۳۱..... ۱. حالات پیامبر ﷺ هنگام دریافت وحی.....
- ۲۳۲..... نقد شاهد اول.....
- ۲۳۵..... ۲. پراکندگی و پریشانی آیات قرآن.....
- ۲۳۶..... نقد شاهد دوم.....
- ۲۳۷..... دیدگاه علامه طباطبایی رحمه الله.....
- ۲۳۸..... نظر ما درباره سیاق.....
- ۲۴۲..... ۳. شباهت برخی آیات قرآن به خواب.....
- ۲۴۸..... نقد شاهد سوم.....
- ۲۵۴..... شواهد دکتر سروش از امور غیبی بر نظریه رؤیاهای رسولانه.....
- ۲۵۵..... ۱. صدای خدا.....
- ۲۵۶..... ۲. عرش و کرسی.....
- ۲۵۷..... ۳. جبرئیل.....
- ۲۵۸..... ۴. فرشتگان و ابلیس.....
- ۲۶۰..... ۵. طرد شیاطین.....
- ۲۶۰..... ۶. تسبیح کردن همه موجودات.....
- ۲۶۱..... ۷. معراج پیامبر ﷺ.....
- ۲۶۲..... ۸. زمان وقوع قیامت.....
- ۲۶۳..... نقدها و اشکالات شواهد امور غیبی.....
- ۲۷۹..... شواهد دکتر سروش از امور دنیوی بر نظریه رؤیاهای رسولانه و نقد آنها.....
- ۲۷۹..... ۱. ذوالقرنین.....
- ۲۸۱..... ۲. قصص قرآن.....
- ۲۸۲..... ۳. ماجرای حواریون حضرت عیسی علیه السلام.....
- ۲۸۷..... ۴. رؤیاهای حضرت ابراهیم علیه السلام.....
- ۲۸۹..... ۵. مناسک حج.....
- ۲۹۱..... نتیجه پایانی فصل.....
- ۲۹۲..... نکته پایانی کتاب.....
- ۲۹۳..... فهرست منابع.....

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

دفتری که پیش رو دارید، تقریر بیست و یک جلسه درس از دروس عقاید این جانب در نقد پندارهای آقای دکتر عبدالکریم سروش دربارهٔ وحی و قرآن کریم است که به نقد نظریات ذیل پرداخته‌ایم:

۱. تجربهٔ دینی دانستن وحی.
  ۲. زبان قرآن را نمادین و رمزگونه دانستن.
  ۳. نزول قرآن به زبان قوم و نظریهٔ ذاتی و عرضی در ادیان.
  ۴. رؤیاهای رسولانه دانستن قرآن کریم.
- این دروس به قلم توانای حجة الاسلام آقای سیدمرتضی سجادی رحمته الله علیه تحریر شد و حقیر آن را تصحیح کردم، سپس توسط برادر ارجمند جناب آقای فریبرز راهدان مفرد حفظه الله ویراستاری شد و به وسیلهٔ یکی^۱ از دوستان به «نقد^۲ سروش در کف صراف^۳ وحی و هوش^۴» نامبردار شد و اکنون به پیشگاه علاقه‌مندان وحی و نبوت و قرآن کریم عرضه می‌گردد.
- امید که مورد قبول پیامبر خاتم الانبياء و المرسلین قرار گیرد و در روز قیامت سبب شفاعت این جانب و خوانندگان محترم گردد. ان شاء الله تعالی.

اصفهان، هادی نجفی

تاسوعای حسینی ۱۴۴۲

۸ شهریور ۱۳۹۹

---

۱. استاد بزرگوار جناب آقای جويا جهانبخش رحمته الله علیه.
۲. به معنای نقدینه و نقدینگی و سکه و پول رایج است.
۳. صیرفی و عیارسنجی که اصل و بدل بودن سکه‌ها را تعیین می‌کند.
۴. به معنای خرد و هوشیاری و ذکاوت و قدرت ذهنی است.